

Dette hænger dels sammen med, at et eventuelt strafansvar for forhold, der ligger blot nogle få år tilbage, vil være forældet. Det strafferetlige ansvar efter de centrale bestemmelser om forbrydelser i offentlig tjeneste i straffelovens kapitel 16, §§ 156 og 157 (og § 155, 1. pkt.), er således undergivet en forældelsesfrist på 2 år, jf. straffelovens § 93, stk. 1, nr. 1.

Det hænger endvidere - og navnlig - sammen med, at et disciplinært ansvar for gamle forhold ikke bør kunne komme på tale. Dette gælder, selv om der ikke i tjenestemandsløven er fastsat regler om det tjenstlige ansvars forældelse. Der kan i den forbindelse henvises til professor, dr. jur. Jens Peter Christensens udredning om visse forhold af betydning for offentligt ansatte chefers retsstilling (1998). Her redegøres for de gældende regler om forældelse, for den historiske begrundelse for det disciplinære ansvars uforældelighed og for, at der - trods det tjenstlige ansvars principielle uforældelighed - i praksis fra kommissionsdomstole m.v. og tjenstlige undersøgelser er blevet inddraget forældelseslignende synspunkter ved bedømmelsen af, om der har været det fornødne grundlag for at gøre et tjenstligt ansvar gældende, og/eller ved vurderingen af, hvilken sanktion der i givet fald burde komme på tale. I forbindelse med en vurdering af, om der bør indføres regler om forældelse af disciplinært ansvar, og hvordan sådanne regler i givet fald bør udformes, konkluderes det som mest nærliggende at fastsætte en 5-årig forældelsesfrist for tjenstlige forseelser i henhold til tjenestemandsløven.

På den anførte baggrund kan det ikke forventes, at der bliver tale om at afgive udtalelser om tjenstligt ansvar eller kritik i øvrigt i anledning af forhold, der ligger en længere årrække tilbage, medmindre der foreligger særdeles graverende forhold.

Denne begrænsning har kun selvstændig betydning i forhold til embedsmænd, der fortsat er tjenstgørende i staten. For så vidt angår fratrådte embedsmænd følger det allerede af det, som er anført ovenfor i bemærkningerne til stk. 2, at kommissionen ikke kan afgive udtalelser om et eventuelt tjenstligt ansvar for sådanne forhenværende embedsmænd - heller ikke i anledning af forhold, der er af nyere dato.

Det er alene kommissionens formand, der tager stilling til, om det er retssikkerhedsmæssigt ubetænkeligt at afgive udtalelser om ansvarsspørgsmål. Der er i den forbindelse ikke noget til hinder for, at der i forhold til nogle af de berørte embedsmænd foretages ansvarsvurderinger i videre omfang end i forhold til andre embedsmænd, eller at der i relation til samme embedsmand foretages vurderinger af nogle forhold, men ikke - eller kun delvis - af andre.

Det forudsættes, at formanden normalt først træffer beslutning i henhold til stk. 3, når bevisførelsen er afsluttet.

Til § 4

Bestemmelsen i *stk. 1* vedrører tilrettelæggelsen af undersøgelsen.

Udgangspunktet er, at undersøgelseskommissionen selv træffer bestemmelse om undersøgelsens nærmere tilrettelæggelse. Kommissionen er funktionelt uafhængig. Kommissionens beslutninger om undersøgelsens tilrettelæggelse tages efter samråd med udspørgeren. Kommissionen er ikke bundet af udspørgerens forslag og råd til, hvordan undersøgelsen bør gribes an.

Kommissionen er imidlertid ikke frit stillet med hensyn til undersøgelsens tilrettelæggelse. Det fremgår således af bestemmelsens 2. pkt., at undersøgelsen skal tilrettelægges på en sådan måde, at forholdet til andre lande, hensynet til statens sikkerhed eller til tredjemand ikke skades.

De nævnte hensyn svarer til de hensyn, der er anført ovenfor i de almindelige bemærkninger under pkt. 3 som begrundelse for, at undersøgelsen som udgangspunkt må foregå for lukkede døre. Undersøgelsen skal således tilrettelægges og gennemføres på en sådan måde, at efterretningstjenestens aktuelle efterforskninger og fremtidige virkemuligheder, herunder i forhold til udenlandske samarbejdspartnere, samt hensynet til tredjemand (kilder, tidligere mistænkte m.v.) ikke skades.

Det forudsættes derfor, at undersøgelseskommissionen drøfter med PET, hvordan det kan sikres, at de nævnte interesser ikke skades. For at beskytte sådanne interesser må der tages særlige forholdsregler med hensyn til omgangen, herunder opbevaringen, af det materiale, der indgår i undersøgelsen, jf. § 5 og § 12, stk. 2. De nævnte hensyn må ligeledes iagttages i forbindelse med udformningen af den beretning, der efter § 20 skal offentliggøres af justitsministeren, bl.a. således at der i fornødent omfang foretages anonymisering, herunder af kilder og personer, der har været overvåget af efterretningstjenesten.

Undersøgelseskommissionens møder ledes af formanden, jf. *stk. 2*.

Efter *stk. 3* skal undersøgelseskommissionen føre en protokol over møderne i kommissionen. Protokollen er en slags retsbog. Med udtrykket »møderne« sigtes til møder, hvori der foretages afhøring, forberedelsesmøder med bisidderne og lignende.

Protokollen skal bl.a. indeholde oplysninger om følgende forhold: